

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Kontxita Argote Altuna

*Donostia,
Gipuzkoa
(1938)*

Aurkibidea

Biografia

Añorgako Txarbategi baserrian jaioa, umetatik trebatu zen baserriko lanetan. Bederatzi senide ziren. Ama bertakoa zuten, eta aita Aiakoa; Rezola lantegian egiten zuen lana. Kontxita oso gutxi joan zen eskolara, baserrian beti zegoelako zeregina: itaurren egin, esnea partitu, behiak zaindu... Rezolak auzoko emakumeentzat jarritako kultur zentroan (Centro Cultural Femenino) ikasten ibili zen, ezkondu arte. Ebaristo Aiestaran, Mari Pili Alkain eta Joxema Mendiolarekin batera egin du kontu-saioa, Rezola museoan.

Zintak

DON-096

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2010-03-23
- **Iraupena:** 152 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne

Pasarteak

1. Mandoketan jolasean

- **Erref:** DON-096/007
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 00:08:28. **Bukatu:** 00:10:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Mandoketan egiten zuten, "txorro-morro-piko-tailo-ke!" jolasa. Jolas hori azaltzen dute.

2. Euskaraz egiteagatik isuna

- **Erref:** DON-096/008
- **Iraupena:** 0:03:12. **Hasi:** 00:10:49. **Bukatu:** 00:14:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Eskolan 7 urte arte neskak eta mutilak batera egoten ziren. Dena erdaraz egiten zen. Irakasleak kanpotarrak izaten ziren. Lagunartean ere eragina zuen. Joxe Manuelen aitari isuna jarri zioten umetan Errezilen, euskaraz egiteagatik.

Transkripzioa

- Ebaristo: Beste gaiñontzian ez baitzan...
- Kontxita: Ez, eta kaniketan ikeragarri.
- E.: Buf! Kaniketan...
- Maria Pilar: Ta gero esan deu re bai aldaketa o... neskak eta mutilak aparte, baiño zazpi urte arte danak alkarrekin neskak eta mutillak, e.
- K.: Bai, Karmenekin.
- M.P.: Esaten gendun "párbulos".
- A... hori eskolan?
- K.: Bai.
- M.P.: Hasieran neska ta mutillak "con doña Carmen". E... don Jesusen emaztea.
- Eta erderaz erakusten zuten?
- Denak: Bai...
- M.P.: Ez gendun euskaldunik.
- E.: Guk ez deu ezautu ikastolaik. Nik behiñik behin ez, zuek ez dakit.
- K: Ez... gure semiak hasi zian lehenengoz Añorgan ikastolan. Oseake...
- M.P.: E... maisuk eta danak, batean Burgoskua, bestian Zamorakua, bestian... ta, ahal dala, hitzik ez euskeraz.
- K.: Ez.
- M.P.: Ez genekan [iteik].
- Orduan, gerra aurretik eta ondoren antzeko. Erderaz dana?
- K.: Dena erderaz.
- M.P.: Guk dana erderaz.
- E.: Aurretik behiñik behin bai.
- Zu ibili ziñanian erderaz eta gero ere...?
- E.: Bai, bai, bai...
- K.: Nik ez det...
- E.: Ikastolak oso-oso gero...
- Joxe Manuel: Ikastolan lana hasi arte erderaz hemen danak. Hemen bertan, patronaton, erderaz. Nik han Goiatzen sei urtekin erderaz eta han ez zeki... Zea, ni honea etorri nitzan zortzi urtekin eta parre iten ziaten, erderaz ez nakillako... ba pentsa! Gero eskola jun eta... zea, erderaz in bihar. Ta nola, ez baldin badakizu? Ta hoi nik, hoi nik ezaututakua. Pentsatzen det Ebaristok, ba... Beira, igual hogeï urte lehenen...
- E.: Bai, bai, bai.
- M.P.: Gure gurasuak erderaz ez zekiten, ta guk dana erderaz. Dana erderaz.
- K.: Bai, guk euskera egiten genuen...
- M.P.: Eskolan dana erderaz. Eta kale... eskolaz kanpo´re bai.
- Eskolaz kanpo ere bai? Kalia jolastu-ta erderaz?
- M.P.: Dana erderaz. Dana erderaz. Geo, pixkat zeatu deu guk haurrak izan eta hari zeatuz. Bueno, ulertu dana, e! Baiño gurasuakin´e asko erderaz, e!
- K.: Guk ez, guk ez. Guk euskera egiten genuen.

- E.: Eta zuek Goiatzen euskeraz iten zenduen?
 - J.M.: Guk, zea, kuadrillan bai.
 - E.: Ez, baiño eskolan, eskolan.
 - J.M.: Eskolan ez!
 - E.: Eskolan ez...
 - J.M.: Eskolan isilikan egon bihar, zeatikan nola ingo zenun? Erderaz jakin ez eta euskeraz ezin egin. Ordun, isilikan egon.
 - E.: Ni, adibidez, zortzi urtekin, zortzi urtetik hamaika bitartian, Agiñan bizi izandu nintzan, amonaen baserriyan, amaren baserriyan. Eta harea, eskolara juten nintzan, ba, han zeara, Agiñara. Eta igual han doña "no se qué" ta ezta hitz bat 'e euskeraz. Dana erderaz.
 - J. M.: Aittai Errezilen, zea, beak hamar urte zittula, 10 xentimo multa bota zioten behintzat-eta, euskeraz itteatikan. Errezilen, e! Hamar xentimo multa. Eta esaten du /esateu/: "Joder, eta nola...? Zer... zer in bihar det isilikan eon o...?". Ta hoi beak askotan esaten zun.

3. Eskola utzi eta umezain

- **Erref:** DON-096/010
- **Iraupena:** 0:02:28. **Hasi:** 00:16:23. **Bukatu:** 00:18:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak

Laburpena:

Kontxidak oso goiz utzi zuen eskola eta baserrian lanean aritzen zen. Umezain ere ibili behar izan zuen oso umetatik.

4. "Centro Cultural Femenino", eskola ondorengoa

- **Erref:** DON-096/011
- **Iraupena:** 0:03:40. **Hasi:** 00:18:51. **Bukatu:** 00:22:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:

Arratsaldez eskulanak egiten zituzten, Isabel Herrera irakaslearekin Añorga Txikin. Zazpi urtetik hamalaura bitartean gela berean irakasle berarekin egoten ziren. "Centro Cultural Femenino"ra joaten ziren gero, Rezolak antolatzen zuena, emakumeei formakuntza jarraipena emateko. Ezkondu arte joaten ziren normalean.

5. Kilkerrak harrapatzen

- **Erref:** DON-096/013
- **Iraupena:** 0:02:13. **Hasi:** 00:24:54. **Bukatu:** 00:27:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Kilkerrak harrapatzen asko aritzen ziren, gero etxera eraman eta zaintzeko. Nola gorde eta zaintzen zituzten kontatzen dute. Gabezia guztiekin oso zoriontsu bizi ziren.

6. Harriekin, kanikekin, txapekin jolasean

- **Erref:** DON-096/014
- **Iraupena:** 0:03:19. **Hasi:** 00:27:07. **Bukatu:** 00:30:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

<p>Buleketan, uztailarekin (kurriletan)... horrelako jolasetan aritzen ziren. Uztailarena azaltzen dute. Kanikak, harriak, treneko txartelak, pospolo kutxen tapak, tabak, txapak... erabiltzen zituzten jolaserako.</p>

7. Trenez egun seinalatueta

- **Erref:** DON-096/016
- **Iraupena:** 0:02:17. **Hasi:** 00:31:21. **Bukatu:** 00:33:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autobusak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak

Laburpena:

Kontxita Usurbilera joaten zen amonarekin trenez igandetan. Maria Pilar Santa Kruzetan Lezora joaten zen, San Juanetan Amarara feriara (festetako barrakak eta) eta horrelako egun seinalatueta trenez aritzen ziren. Gehiena tranbian eta autobusean ibiltzen ziren.

8. Estraperloa "Pamplonica"n

- **Erref:** DON-096/017
- **Iraupena:** 0:03:28. **Hasi:** 00:33:38. **Bukatu:** 00:37:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

<p>"Pamplonica"n estraperloko gauzak ekartzen zituen eta eskolatik ikusten zuten nola botatzen zuten karga. Emakume estraperlistak gona zabalekin eta erabat gizen ikusten zituzten. Kontxitak eta ez zuten goserik pasa baserrian. Argazkian, Plazaolako trena.</p>

9. Ogi zuria edo Francoren ogia

- **Erref:** DON-096/018
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 00:37:06. **Bukatu:** 00:39:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Errazionamenduko ogia langileentzat eta bestelako familientzat desberdina izaten zen. Ebaristok ogi zuria lehenengoz noiz jan zuen gogoratzen du. "Pan de Franco" esaten zioten ogi zuriari.

10. Gobara egitera errekarra

- **Erref:** DON-096/019
- **Iraupena:** 0:02:43. **Hasi:** 00:39:08. **Bukatu:** 00:41:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Errazionamenduko olioak. Kontxidak odolkiak nola egiten zituzten kontatzen du. Ebaristok etxean ez zuen urik izan. Errekara joan behar izaten zuten gobara egitera Ebaristoren etxeak eta Kontxitaneak. Nola egiten zuten kontatzen du Kontxidak.

11. Añorga Txikiko labaderra eta dutxak

- **Erref:** DON-096/020
- **Iraupena:** 0:03:35. **Hasi:** 00:41:51. **Bukatu:** 00:45:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:

Maria Pilar Añorga Txikiko labaderora joaten zen. Neguan gogorra izaten zen. Etxe bakoitzak txanda bat izaten zuen garbitzeko. Dutxa publikoak ere baziren eta denak han garbitzen ziren, dohainik, astean behin. Etxean galdara batekin garbitzen ziren; lehenago errekan.

12. Hondartzan emakumeak erabat jantzita

- **Erref:** DON-096/021
- **Iraupena:** 0:03:05. **Hasi:** 00:45:26. **Bukatu:** 00:48:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu

Laburpena:

Hondartzara oso gutxi joan izan dira, urtean behin edo. Oso umetan, barruko arroparekin eta emakumeak erabat jantzita egoten ziren, gazteagotan bainujantziarekin. Apaiza goitik behera jantzita bainatzen zen.

13. Hondartzara ezkutuan

- **Erref:** DON-096/022
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:48:31. **Bukatu:** 00:50:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Hondartza

Laburpena:

Hondartzako anekdota bat kontatzen du Kontxitak. Neskak ezkonaurretik lagunekin bainujantzian egotea lotsagarria izaten zen.

14. Pekatu mortalak konfesatu behar

- **Erref:** DON-096/023
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 00:50:06. **Bukatu:** 00:51:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Orduan dena pekatu zen. Konfesatzerakoan dena kontatzen zuten. Mezetara ez joatea, biraoak esatea, adibidez, pekatu mortala zen eta infernura joan behar konfesatu ezean.

15. Sexua tabua

- **Erref:** DON-096/024
- **Iraupena:** 0:02:48. **Hasi:** 00:51:27. **Bukatu:** 00:54:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Sexua

Laburpena:

<p>Neska-mutilen arteko harremanak oso kontrolatuta zeuden baina orduan ere umeak jaiotzen zirela diote. Sexua erabateko tabua zen. Kontxitak anekdota bat kontatzen du.</p>

Transkripzioa

- Eta mutillekin egotia, hori pekatu...?
- Maria Pilar: Egon bai, egon bai, baiño ezta ikutu´re eskutik eta. Egon bai, kuadrillan ta [...].
- Eta muxua?
- Kontxita: Muxua hemen. "Nun eman diyozu?", "Nun in dezu?", "Zenbat aldiz?". E? Horrela zan guzia, e.
- Joxe Manuel: Bai, baiño hoi da esaten dana /estean/. Baiña, zea, erromeiyia pasa ta gero neskaguntzen juten zianak haiek ze iten zuten? Hola bakarrik? Bengaa!
- K: Nik [...].
- M.P: Ari gera guria esaten.
- K: Ni ari naiz...
- Ebaristo: Ordun´e haurrak sortzen ziala, e?

- J.M: Bai, bai.

- K: Pues ez dakizute ze beldurra naukan nik 22 urtekin...

- J.M: Eta arto-saillak galantak zian, e, ordun.

- K: ... ezkondu nintzanen, aizu, lehenengo gau horri. Egia esango dizut. Ni hasi nitzan... Panplonara jun giñan. Ta hasi nitzan negarrez estaziyuan eta artian hotelera iritsi... Nola zun izena, denok juten giñena ezkondata Panplonara? Zuk badakizu.

- E: Ez, ni zeera, Gasteizera jun nitzan.

- K: Ni bai. Ta gero [al...] a Madrid.

- M.P: Zan tabu, tabu, tabu.

- K: Tabu.

- J.M: Bai, bai.

- Ez zan hitz egiten holako kontuei buruz?

- K: Ezta pentsatu're!

- M.P: Ta ez dakit ze pasa zan, baiño ordutikan ez gea... aldatu in gea, bai, ematen du /emateu/ asko, bao hua barrenen do, e! Hua barrenen do.

- K: Bai, baiñan ez; aldatu gea. Aldatu gea. Nik pentsatzen det baietz.

- Eta ezjakintasuna egongo zan, ez bazan hitz egiten horri buruz, jakin ere ez, ez?

- M.P: Klaro! Ez, ez, ez, ez.

- K: Aizu, begira ze konsejua lehenengoz etxian, mutillekin hasi nitzala: "Aizan, badakin, e, harriyak harriyak jotzen badin, txispa ateratzen din, e!". Hor zegon koxka!

- J.M: Oso ona!

- Eta? berdin-berdin geratu zinan, ez?

- Berdin-berdin gelditu nitzan. Oseake, hoixe zan. E? Bagiñekiun, zergatikan basarriyan asko ikasten dezu animaliak. Bagiñekiun zer zan. Oseake... Hori. Han behiak eta gaiñontzekok, badakizu zer gertatzen zan. Eta, ordun, kalekuak baiño gehio gendakin era hortan. Baiño orduan, klaro, bildurra, horrexegatik.

- J.M: Bai, bai. Eskola earra da hori.

- K: E?

- J.M: Eskola earra dala.

- K: Bai.

- E: Bai, bai.

- Bai, kalia-ta emakume askok pentsatzen zuen muxu emanda bakarrik... ez?

- K: Bai, hori da. Hori da. Ez, ez, ez. Oain, ezkutatzen [genituen], osea, guri gelara bialtzen ziguten, e? Zezena ekarri bihar zutenian eta behia estali bihar zutenian, aizu, gelara! Bainan gu kortinan bazterretikan begira, hantxen, ze ikusi. E?

- J.M: Klaro, klaro.

- Klaro, nahikua esatia ez ikusteko...

- K: Bai, begira behintzat. Eta hori.

16. Sasiemaginak erditzeetan

- **Erref:** DON-096/025
- **Iraupena:** 0:03:25. **Hasi:** 00:54:15. **Bukatu:** 00:57:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Sexua
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak

Laburpena:

Hilerokoari buruz lagunartean izaten zuten, ez zen aurretik azalpenik ematen. Atzerapenen bat zuten umeak ezkutatu egiten zituzten. Sasiemagina etortzen zen etxera erditzen laguntzera.

17. Haurra izan eta etxean egon beharra

- **Erref:** DON-096/026
- **Iraupena:** 0:02:42. **Hasi:** 00:57:40. **Bukatu:** 01:00:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Sakramentuak

Laburpena:

Kontxitik eta Maria Pilarrek, biek izan dute ume bana etxean. Haurlaguna (plazenta) lurperatu egiten zen. Gero haurra bataiatzen zen eta handik 8-10 egunera elizara sartzea egiten zuten, ama eta umea aurkeztera. Handik aurrera kalera irtetzeko aukera zuen amak.

18. Apaiza gaixoei jauna ematera etxera

- **Erref:** DON-096/028
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 01:01:53. **Bukatu:** 01:03:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Sakramentuak

Laburpena:

Apaiza gaixoen etxera joaten zen jauna ematera hileko lehen ostiralean. Kanean zehar kapa bat jantzita joaten zen eta akolito batek txilina jotzen zuen. Haiekin gurutzatuz gero, belaunikatu egin behar izaten zen bistatik aldendu arte.

19. Añorgako dantza taldean neskak eta mutilak

- **Erref:** DON-096/031
- **Iraupena:** 0:03:11. **Hasi:** 01:08:17. **Bukatu:** 01:11:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

Dantza taldean lehenengo mutilak hasi ziren eta lau urteren ostean, neskak ere bai.

20. Ertizka otsotea eta abesbatza

- **Erref:** DON-096/033
- **Iraupena:** 0:03:31. **Hasi:** 01:12:54. **Bukatu:** 01:16:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Ertizka otsotea 1964an sortu zen. Emakumeen abesbatza sortu berriari buruz hitz egiten dute. Gazte garaiko parrokiako abesbatzetan gizonak izaten ziren gehienak. Emakumeak bakarlariak izaten ziren.

21. Herritarren antzerkiak eta zinema

- **Erref:** DON-096/034
- **Iraupena:** 0:02:19. **Hasi:** 01:16:25. **Bukatu:** 01:18:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Ekonomia eta industria » Langileentzat zerbitzuak
- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:

Zinema berria 1953an egin zuten. Ordura arte Jolas Etxean zegoen. Antzerki asko egiten zen. Taberna bazegoen eta joko eta jolasetarako gunea ere bai. Astebukaeran izaten ziren filmak, sarrera merkearekin.

22. Rezolako jabearen egunean zinea doan

- **Erref:** DON-096/035
- **Iraupena:** 0:02:23. **Hasi:** 01:18:44. **Bukatu:** 01:21:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Zinema
- Ekonomia eta industria » Langileentzat zerbitzuak
- Aisia » Kultura » Antzerkia

Laburpena:

Rezolako jabearen egunean zineko sarrera dohainik izaten zen. Kanpoko zinea ere botatzen zuten. Antzerkirako eszenatoki berezia zegoen. Antzerkia erdaraz egiten zuten baina zenbait opereta, Maitena adibidez, euskaraz egin zen.

23. Ikastolaren hasiera

- **Erref:** DON-096/037
- **Iraupena:** 0:03:00. **Hasi:** 01:25:28. **Bukatu:** 01:28:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak
- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

Hemeretzi urterekin dantza taldean irakasle hasi zen Joxe Manuel. Orduan berreskuratu zuen euskara. Ikastola nola hasi zuten kontatzen dute. Miren Teresa Aleman izan zen lehenengo irakaslea Añorgako ikastolan.

24. Añorga Kirol Elkartea

- **Erref:** DON-096/038
- **Iraupena:** 0:02:49. **Hasi:** 01:28:28. **Bukatu:** 01:31:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola

Laburpena:

Añorgako kirol elkarteak 1922rekin hasi zen, korrikalariekin eta txirrindulariekin. Geroago futbola eta pilotarekin hasi ziren.

25. Añorgako ekonomatoa

- **Erref:** DON-096/043
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 01:40:20. **Bukatu:** 01:41:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileentzat zerbitzuak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Ekonomatoan denetarik zegoen baina arroparik ez; oinetakoak bai. Ebaristok anekdota bat kontatzen du. Hankautsik asko ibiltzen ziren Kontxita-eta baserrian.

26. Añorgako festak

- **Erref:** DON-096/045
- **Iraupena:** 0:03:36. **Hasi:** 01:42:37. **Bukatu:** 01:46:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Ekonomia eta industria » Langileentzat zerbitzuak

Laburpena:

Añorgatarrek bertako sentimendua dute. Festa handiak antolatzen zituzten: zezenak, su artifizialak, dantza saioak, pilotariak, herri kirolak... Urtero zerbait berria inauguratu edo bedeinkatzen zen.

27. Añorgako karroza Pazkoetan

- **Erref:** DON-096/049
- **Iraupena:** 0:03:23. **Hasi:** 01:55:16. **Bukatu:** 01:58:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:

Pazkoetan Añorgatik ere karroza bat ateratzen zen Donostiara. Lehenengo

aldiz egin zutenean, Rezolaren hastapenak irudikatu zituzten. Kontxita ohorezko dama izan zen.

28. Oilasko biltzea festetan

- **Erref:** DON-096/051
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 02:00:04. **Bukatu:** 02:01:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:

Festatako beste ohitura bat zen, gazte kuadrilla bat baserriz baserri joaten zen eskusoinuarekin eta oilaskoak eta untxiak ematen zizkieten makila batean zintzilikatzeko. Kaletarrek dirua ematen zieten. Gero parranda egiten zuten.

29. Erramua ekaitzak uxatzeko

- **Erref:** DON-096/053
- **Iraupena:** 0:03:59. **Hasi:** 02:03:24. **Bukatu:** 02:07:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:

<p>Errezatzeko ohitura handia izan dute etxean. Ogia bedeinkatu egiten zuten. Ur bedeinkatua larunbat santuan bedeinkatzen zen. Erramu bedeinkatua ekaitzak hasten zirenean erretzen zuten pixka bat, uxatzeko. Zuhaitz osoak eramaten zituzten. San Juanetan lizarrak ipintzen ziren.</p>

30. Karmenetan banketeak senideekin

- **Erref:** DON-096/055
- **Iraupena:** 0:02:48. **Hasi:** 02:09:11. **Bukatu:** 02:11:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:

Garai bateko festetako bideoak daude, bereziki pasarte barregarrienak. Karmenetan banketeak egiten ziren senide askorekin.

31. Emakumeak Rezolan

- **Erref:** DON-096/056
- **Iraupena:** 0:00:51. **Hasi:** 02:11:59. **Bukatu:** 02:12:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)

Laburpena:

Rezolan emakumeek kooperatiban eta zakuekin aritzen ziren lanean.

32. Rezola eta Orona

- **Erref:** DON-096/058
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 02:13:39. **Bukatu:** 02:16:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak

Laburpena:

Rezolan zein lan atal zeuden kontatzen dute. Rezolako hainbat langilek Orona sortu zuten.

33. Rezolako zementuaren esportazioa

- **Erref:** DON-096/059
- **Iraupena:** 0:02:57. **Hasi:** 02:16:10. **Bukatu:** 02:19:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak

Laburpena:

Urontzietan eramaten zen kanpora Rezolako zementua Donostiako kaitik. Ameriketara eta Europara ere bidaltzen zuten. Trenez ere bidaltzen zen. Urontzietan ikatza ekartzen zuten.

34. Plantxa zaharrak

- **Erref:** DON-096/062
- **Iraupena:** 0:01:39. **Hasi:** 02:23:26. **Bukatu:** 02:25:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea
- Bestelako kontuak » Irudiak grabatzen

Laburpena:

Plantxa zaharrak ekonomikaren gainean jartzen ziren berotzen; bi erabiltzen ziren beti, txandaka erabiltzeko. Baziren sua barruan sartzen zitzairen plantxak ere. Algodoizko arropak zirenez, ez ziren pegatzen. Beti trapu batekin pasatzen ziren aurrena.

35. Perrei buruzko azalpena

- **Erref:** DON-096/063
- **Iraupena:** 0:03:19. **Hasi:** 02:25:05. **Bukatu:** 02:28:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Bestelako kontuak » Irudiak grabatzen

Laburpena:

Etxean arropa garbitzeko ohola. Fregaderan jartzen zen. Perrak lanean arituko zen ganaduari jartzen zitzaizkion. Lasarteko perratokira joaten ziren. Behiarenak txikiagoak eta idiarenak handiagoak ziren. Perratzaileak egiten zituen perrak. Norberak eraman behar izaten zuen ganadua haraino. Behiei, idiei, mandoei eta zaldiei jartzen zitzaizkien perrak. Astoei atzazkalak mozten zitzaizkien.

36. Abarketa zuri, beltz eta zintadunak

- **Erref:** DON-096/064
- **Iraupena:** 0:01:57. **Hasi:** 02:28:24. **Bukatu:** 02:30:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Bestelako kontuak » Irudiak grabatzen

Laburpena:

Abarketekin beti ibiltzen ziren, gerora dantzarako ere bai. Zuriak festarako, beltzak egunerorako eta zintadunak dantzarako erabiltzen ziren. Kontxita abarkekin ibiltzen zen beti, zapatak elizarako bakarrik.

37. Marmitak eta txantxilla

- **Erref:** DON-096/065
- **Iraupena:** 0:01:51. **Hasi:** 02:30:21. **Bukatu:** 02:32:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko tresnak
- Bestelako kontuak » Irudiak grabatzen

Laburpena:

Esnea banatzeko marmita erabiltzen zuten. Txantxilla erabiltzen zuten neurriak hartzeko.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-11-25

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com